

L'antisemitisme i 'nosaltres'

Gerhard Strassmann va escriure a la seva autobiografia que era incapaç de fer servir la paraula *nosaltres*. El Gerhard era membre d'una prominent família de jueus alemanys. Els Strassmann eren nissaga de ginecòlegs, i durant la primera meitat del segle XX van dirigir la clínica ginecològica més important de Berlín. El cosí del Gerhard, l'Erwin, va ser l'últim director de la clínica. L'any 1936 el seu pare, el Paul, va vendre la clínica al grup hospitalari berlinès de la Charité. La legislació nacionalsocialista li restringia l'exercici de la seva professió, i la Charité feia temps que cobrava la seva clínica. El seu fill Erwin no tenia la intenció de quedar-se a Alemanya, i ja havia començat a col·laborar amb els Mayo a la seva clínica de Rochester, a l'estat de Nova York.

Paul Strassmann havia lluitat a la Primera Guerra Mundial, com tots els seus fills. El seu primogènit, el Hellmuth, va morir el 1916 a les trinxeres franceses. El Paul va fer erigir un monument commemoratiu de tons militaristes i patriòtics a la seva clínica. En realitat, el Paul era un ferotge nacionalista alemany i donava suport al Deutschnationale Volkspartei, un partit conservador que va acabar formant govern amb Hitler. El Paul bé que havia sabut i pogut articular la paraula *nosaltres* per referir-se a Alemanya: "Nosaltres els alemanys".

L'any 1945 els Strassmann ja no existien a Alemanya: o havien emigrat o havien mort. Errants pels continents, preservaven un món que havia expirat. La germana de l'Erwin, la Gisela, havia mort el 1942. S'havia casat amb un reputat home de lleis suís, Max Gutzwiller. El Max

va ocupar la càtedra de dret romà a Heidelberg, fins que la seva oposició al nou règim nazi va ser massa evident i va haver d'acabar renunciant a la càtedra el 1936. Naturalment, el matrimoni amb una jueva, per molt que ella s'hagués convertit al catolicisme, era inadmissible en la nova Alemanya. Els fills de la Gisela i el Max tenien prohibit ser membres de les Joventuts Hitlerianes, cantar l'himne nacional alemany, i l'himne del partit, *Die Fahne Hoch*. Eren infants, se sentien exclosos, no podien utilitzar el mot *nosaltres*. L'any 1936 la família Gutzwiller va marxar a Suïssa.

Llegeixo algunes de les piulades espanyoles amarades d'antisemitisme al Twitter. Llegeixo les notícies sobre l'atemptat de Brussel·les con-



BORJA VILALLONGA

HISTORIADOR,
UNIVERSITAT DE COLUMBIA

**Cal
construir
una identitat
pròpia,
nodrida de
totes les
identitats
que es vulgui**

tra el Museu Jueu de Bèlgica. Recordo la seguretat militar a les sinagogues i establiments jueus de París. Tot dinant a Nova York, escolto la Dasha, que m'explica que ella és l'única supervivent de la seva família. Tots van morir, i ella va sobreviure per viure en solitud al Nou Món. Em comenta que és de Polònia, però que no és polonesa, "això és impossible". Recordo els Strassmann i la seva incapacitat d'articular el *nosaltres*.

Al gener, Yascha Mounk, doctorand de ciència política a Harvard, va publicar un llibre titulat *Stranger in my own country*. El llibre combina la seva autobiografia amb una anàlisi política, històrica i social de l'Alemanya de postguerra, i la problemàtica de la memòria històrica i la seva ges-

tió política. El llibre ha estat durament criticat, però la part autobiogràfica és una mostra més de per què el jueu europeu no pot utilitzar el *nosaltres*: l'autor no pot tenir identitat perquè no se sent inclòs en cap de les identitats que podria exercir. És per això que va marxar a Nova York, per ser plenament jueu. Allà va descobrir que podia prescindir de tota identitat, i obviar el *nosaltres*.

Un dels fills de Gisela i Max Gutzwiller, Martin Gutzwiller, també va acabar marxant a Nova York. Hi va retrobar identitats, en va practicar, en va perdre. Va patir les seves pròpies contradiccions, i ansietats: educat com a catòlic suís, estigmatitzat com a jueu alemany. No va acabar sent res perquè no va poder, o no va voler resoldre cap dels possibles *nosaltres* en els quals encaixava. El garbuix d'identitats requereix una resolució, cal construir una identitat pròpia, nodrida de totes les identitats que es vulgui, però que sigui nítida i acceptable. Quan al març Martin Gutzwiller va morir, s'havia consumit a si mateix i havia expirat sense saber qui era.

Europa és un continent que, ahir i avui, persevera a fer que molts dels seus habitants no puguin articular el *nosaltres*. Pot ser un immigrant italià trasplantat a la França del 1860, o un espanyol emigrat a la Suïssa del 1950. També pot ser aquella família alemanya o francesa de generacions, que alhora pertany al poble d'Israel. Hi ha majories que creen el *nosaltres* perquè una part del col·lectiu deixi de poder articular la primera persona del plural. Després, hi ha els jueus, sempre negats a poder exercir aquest plural a Europa, per molt que ho hagin intentat i ho intentin.



EFE

CARTES I MISSATGES

Lliga de Campions i eleccions europees

Resulta curiós el que ha passat aquest cap de setmana. La final de la Lliga de Campions i les eleccions europees: què despertava més interès? Un dels esdeveniments esportius més esperats de l'any o una votació que molta gent no entén per a què serveix.

Sembla mentida que la meitat de la població no vagi a votar i, el més important, que les eleccions li siguin absolutament indiferents. Només un 45,6% de participació a Espanya: això demostra el baix interès de la població per poder decidir en temes que afectaran el futur del país. Potser perquè en realitat tampoc se sap què decidim en aquestes eleccions...

La falta d'informació que tenim i el poc interès contrasta amb el gran interès que la majoria té per la final de la Lliga de Campions. Uns índex d'audiència altíssims i la gran massificació als bars per veure la final demostra que el que és realment important ens és igual, però que mostrem interès per

coses que no ens serviran de res en un futur. No crec que el triomf del Madrid ens faci sortir abans de la crisi o que la victòria de l'Atlètic ens hauria ajudat a millorar les relacions amb Europa.

És per tot això que penso que estem on estem, en una situació de passotisme electoral que no entenem i que en realitat tampoc ens importa a la gran majoria de població, potser duts aquí per la classe de polítics que tenim.

ALBERT SOLÉ MARTÍNEZ
BADALONA

Votacions a la UE

Una vegada més, es confirma el total descrèdit dels nostres polítics davant la ciutadania. Aquestes eleccions europees es tanquen amb una participació inferior al 50%. Aquestes xifres ens han de fer pensar. Cal reflexionar al voltant de la situació en què ens trobem i com hem arribat on som.

Cadascú ha de depurar les seves responsabilitats. Ens venen amb insistència que la sortida als mals que

tenim passa per formar part d'una Unió Europea forta. Que Europa és el futur. Doncs si el motor de canvi no mou ni la meitat de l'electorat, val més que ens ho fem mirar.

Els ciutadans tenim una responsabilitat, sense cap mena de dubte, però, ara mateix, qui més ha de reflexionar és la nostra classe política. Són ells els que han de plantejar-se què és el que no acaba de funcionar i els motius que porten més del 50% de la població a no interessar-se per exercir el seu dret.

XAVIER NAVARRO ESTRADA
SANTA COLOMA DE GRAMENET

En record del professor Caminal

Divendres el país va patir una gran pèrdua. El professor Caminal va ser un intel·lectual compromès, un extraordinari docent i millor persona. Va ser un veritable honor i privilegi gaudir del seu mestratge dins i fora de les aules.

En uns moments que el nostre país es troba immers en un procés cabdal per al seu futur, trobarem a faltar la seva brillantor i la seva contundència argumental i l'exquisidesa de les seves formes.

Creia en la política, amb majúscula, com a veritable eina per a la convivència harmònica i per a la resolució dels conflictes propis de la dimensió social de l'ésser humà. I així ens ho va fer veure a totes les persones que el vam escoltar en les seves classes.

Al país que volem el professor Caminal serà un referent fonamental per a la construcció d'aquesta nova realitat més lliure, més democràtica, més justa, més pròspera... Gràcies, professor!

DAVID CESTER VIDAL
LA GARRIGA

Les cartes enviades pels lectors han de tenir un màxim de 1.000 caràcters. El diari es reserva el dret de resumir-les. Els seus autors hi han de fer constar nom i cognoms, adreça postal i electrònica, número de carnet d'identitat i un telèfon de contacte. Les cartes no es respondran.

Podeu expressar-vos al diari a través de la web www.ara.cat, i per les següents vies:

[@diariARA](https://twitter.com/diariARA) facebook.com/diariARA [@cartes@ara.cat](mailto:cartes@ara.cat) Carrer Diputació, 119, 08015, Barcelona Fe d'errades: opinio@ara.cat

